

Durmuş Hocaoğlu

Artık Amerika'nın Bir "İspanik Mes'elesi" Var

Yeniçağ, "Analiz", 15 Mayıs 2006, Pazartesi., s.08
"Analiz" Sıra No: 394; 2006-056; Mayıs-07

YENİÇAĞ

Güneş aynı güneş, İnsan da aynı insan; esasta değişen pek de fazla birşey yok. Nitekim, "men dakika dukka" misâli, dün başkasına olan bugün de Amerika'ya oluyor: Bir kısmı çalışma izinli ve belgeli, bir kısmı vatandaş statülü, bir kısmı ise düpedüz kaçak göçmenden oluşan takriben kırk milyonluk İspanyol kökenli insan, Amerika'yı sarsmaya başladı. Amerika'nın bu mes'elenin altından nasıl kalkacağını veya kalkamayacağını zamanla hep birlikte göreceğiz. Elbette bugünden yârına hemen büyük bir değişiklik olmayacağını ve Amerika'nın hemencecik ortasından ikiye yarılacağını düşünmek fantazi bir aşırılık olacaktır; çünkü dikkat edilmelidir ki, aynı Amerika, İç Harp'ten ("Civil War", 1860-1865) parçalanmış değil, birliğini daha da pekiştirmiş olarak çıkmayı da başarmış bir memleketidir. Ancak bir başka aşırılık da, öyle görünüyor ki, hiçbir şey olmamış gibi herşeyin önceden nasılsa bundan böyle de aynen devam edeceğini iddia etmek olacaktır. Tabiatıyla, elin adamınının her işinde kerâmet arama hastalığına yakalanmış olanlar, "burası Amerika kardeşim; adamlar işlerini bilir, bakınız nasıl bu mes'eleyi de çözüverecekler" diyecektir; ancak pek de öyle görünmüyor. Çünkü tarihte bir kere ve bir cemiyette olan, bir başka kere daha ve başka bir cemiyette de olabilir. Bu, tarihî oluşların olaylar düzeyinde değil ama olgular düzeyinde tekrarlanabilirlik hassasına mâlik olmasından ileri gelmektedir. Olaylar aynıyla tekrarlanamaz; çünkü bir kereliktir, ama olgular öyle değil. Olgular, her ân tekrarlanabilir; gerekli şartlar oluşunca tabî ki. İşte, esasta değişen pek de fazla bir şey yok dedirten de budur.

İmdi: Öyle anlaşılıyor ki, bugüne kadar hep muhâcir alan, hattâ muhâcirlerin kurduğu bir ülke ve devlet olmakla tanınan ve dahası, bununla övünen Amerika, tarihinde – ikiyüzotuz yıla da tarih denebilirse – ilk defa olarak muhâcirleri ile başı ciddi şekilde sıkıntıya girmiş bulunuyor. Bir önceki yazımızda sözünü ettiğimiz John O'Sullivan, adını andığımız makalesinde "*Amerikalıların kökenlerini birçok diğer milletten alması ve Ulusal Bağımsızlık Bildirisinin temellerinin büyük İnsan Eşitliği Prensibine dayanması: Bu gerçekler bizim diğer bütün uluslardan kopuk konumumuzu derhal göstermektedir. Onların tarihleriyle aramızda çok az bağlantı vardır.*" derken ["The Great Nation of Futurity", p.426. Deniz Akgüner tarafından yapılan ve yayına hazırlanan tercüme metin], bir anlamda Fichte'nin Germanların tarihsiz olduğunu iftiharla vurgulaması gibi, Amerikalıların tarihsiz oluşunu vurgu ile, imtiyazlı bir durum olarak telâkkî etmekteydi. Metinde sıklıkla tekrarlanan "bizim tarihimiz" ibâresiyle tezat teşkil eder gibi görünen bu vurgu, aslında, tarihsizliğin yeni ve büyük bir tarih için bir imtiyaz olarak alınmasıdır. Fakat tarihsizlik aynı zamanda bir körlük de getiriyor zâhir. Zîra, O'Sullivan'ın övüldüğü tarihi henüz altmışüç yıllıktır, yâni vasatî bir insan ömrü kadar var-yok ve üstelik o zamandan beri geçen dönemde de Amerikan tarihi hiç iniş yaşamamış, hep yükselmiştir. Hâlbuki bir cemiyetin gerçek bir millet oluşu, zaferler kadar mağlûbiyetler, kazanımlar kadar kayıplarla da orantılıdır; insan toplulukları, ham demirin ateşte kızdırılıp demir örste dövülmesiyle çelikleşmesi gibi, Tarih'in akkor ateşinde nar kesilerek ve demir örsünde dövülerek millet olurlar. Bu zâviyeden, Amerikan cemiyetinin,

henüz, kâfi ölçüde Tarih'in akkor ateşinde nar kesilerek demir örsünde dövülmemiş, yâni büyük buhranlar, büyük mağlûbiyetler ve kayıplar karşısında yeter miktarda test edilmemiş bir cemiyet olduğunu da söyleyebiliriz. İşte şimdi bir test: Ne kadar büyük bir test, henüz pek belli değil, ama şurası kesin ki, Amerika, kendi içinde ağır bir depresyon geçiriyor.

Amerika ciddî-ciddî bir depresyon geçiriyor; muhtemelen İç Harp'ten bu yana görülmüş en ağır krize gebe bir depresyon. Çünkü bugüne kadar bu ülkedeki hiçbir etnisite bu denli bir probleme yol açmamıştı. Açmamıştı, çünlü Yerli Etnisite — daha doğrusu bu toprakların asıl sâhipleri — olan Kızılderililer dibine kadar kesilmişti — yâni Türk'ün suratına çalınmak istenen şu “Soykırım” çamuru; tırnağı olmayanın tırnak derdi olmaz misâli, muayyen bir adı bile olmayan bu mazlum ve anakronik insan topluluğu ortadan kalkınca/kaldırılınca, mes'elesi de kalmamıştı. Zencîler'in tek derdi ise, bir etnisite olarak tanınmak değil, Amerika'nın eşit üyeleri olmaktan ibâretti. Bunlar hâricindeki her etnisite, bu “özgürlükler ülkesi”nin câzibesine kapılarak gelmiş ve – aslını tam olarak hiç unutmamakla berâber - zaman içerisinde şu veya bu şekilde “entegre” olmuş ve hiçbirisi de – Haldûn'un o muhteşem terimi ile - “Mülk'ün Tapusu” üzerinde hak iddiasında bulunmamıştı. Fakat İspanikler başka.

İspanikler gerçekten başka; Onlar'ın derdi, eşit üyelikten talebinden ziyâde “Mülk'ün Tapusu”; Amerikan Millî Marşı'nın yerine, O'nun İspanyolca versiyonu olan ‘Nuestro Himno’yu (Bizim Marşımız) tercîh etmeleri çok mânidar, üstelik bir miktar değiştirilmiş güftesindeki “*Gelin bu çalışan kimselerle savaş başlatmayalım / Yoksa doğdukları yere yardım edemeyebilirler*” mısraları da yenilir-yutulur gibi değil; ap-açık bir tehdit.

Artık Amerika'nın bir İspanik Mes'elesi var; çünkü İspanikler gerçekten başka.

İspanikler gerçekten başka; şimdiden birşey söylenemez, ama, acaba Amerika, milletlerin yükseldikleri yerden düştüğünü söyleyen tarihî tecrübeden mi geçiyor; kim bilir?

Evet: İspanikler gerçekten başka. Acaba niçin?

